

127. Perjantaina 16 päivänä lokakuuta 1998

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi ulkomaalaisvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta 4969

Hallituksen esitys 143/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 9/1998 vp

2) Hallituksen esitys laiksi potilasvahinkolain muuttamisesta ja eräksi siihen liitetyviksi laeiksi 4970

Hallituksen esitys 91/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 16/1998 vp

3) Hallituksen esitys laiksi valtion asunorahastosta annetun lain muuttamisesta ..

Hallituksen esitys 122/1998 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 3/1998 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Biaudet, Huttu-Juntunen, Kaarilahti, Kantalainen, Kukkonen J., Kurola, Lehtosaari, Lindqvist, Lämsä, Manninen, Markkula-Kivisilta, Metsämäki, Perho, Pietikäinen S., Prusti, Pykäläinen, Rajamäki, Rantanen, Rimmi, Sasi, Tahvanainen, Viitamies ja Virtanen.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed. Prusti.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä

virkaehtävien perusteella ed. Huttu-Juntunen sekä

muun syyn perusteella edustajat Biaudet, Kaarilahti, Lehtosaari, Lämsä, Metsämäki, Perho, S. Pietikäinen, Prusti, Pykäläinen, Rantanen, Rimmi ja Sasi.

Uudet hallituksen esitykset

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 170—182.

Kirjalliset kysymykset

Merkitään saapuneiksi vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 846, 849—851, 862, 868, 871—873, 876, 881, 887, 890, 893, 896, 897, 901, 903, 904, 906, 909, 911—918, 922, 923, 925, 929, 931, 933, 935—937, 939—942, 945, 947, 949—952, 954, 955 ja 979.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi ulkomaalaisvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 143/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 9/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 9. Ensin sallitaan

asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi potilasvahinkolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 91/1998 vp
Sosiaali- ja terveystoimikunnan mietintö 16/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystoimikunnan mietintö n:o 16. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 1—3, 5, 5 a, 5 b, 5 d, 7—9, 9 a ja 10—13 §, voimaantulo- ja siirtymäsäännökset, johtolause ja nimike,

toisen lakiehdotuksen 13 a §, voimaantulo- ja siirtymäsäännös, johtolause ja nimike,

kolmannen lakiehdotuksen 19 §, voimaantulo- ja siirtymäsäännös, johtolause ja nimike sekä neljännen lakiehdotuksen 8 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi valtion asuntorahastosta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 122/1998 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 3/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. T i u s a n e n : Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys on sinänsä pitkälti tekninen. Siinä todetaan, että Valtion asuntorahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoille ei maksettaisi enää korkoa. Kuitenkin ympäristövaliokunta käsitellessään asiaa on omissa perusteluissaan todennut seuraavasti: valiokunta katsoo, ”että asuntorahastosta rahoitettavaa sosiaalista asuntotuotantoa tarvitaan Suomessa. Yhteiskunnassamme tulee aina olemaan sellaisia asunontarvitsijoita, joiden asunto-ongelmia ei voida hoitaa vapaarahoitteisella tuotannolla”.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä huomio on sen takia tärkeä, että viime aikoina on julkisuudessa keskusteltu siitä, tuleeko Suomessa tulevaisuudessa olla sosiaalista asuntotuotantoa vaiko ei. Totean, että ympäristövaliokunnan yksimielinen kanta on, että sitä tulee olla.

Ed. M. K o s k i : Arvoisa rouva puhemies! Haluan todella puhujakorokkeelta käsin korostaa sitä keskustelua, jota valiokunnassa käytiin ja johon myös puheenjohtaja Tiusanen viittasi. Me todella keskustelimme hyvin perusteellisesti siitä, mikä sosiaalisen asuntorahoituksen rooli yhteiskunnassa on tulevaisuudessa. Olimme valiokunnassa yksimielisiä siitä, että sillä todella on suuri merkitys myös jatkossa asuntotuotannon osalta.

Mietinnössä todetaan, että sosiaalinen asuntotuotanto ja Asuntorahasto muodostavat myös puskurin ajatellen Euroopan valuuttaunioniin siirtymistä. Se on todella puskuri, jolla voidaan asuntotuotannon kehitystä ohjata ja vaikuttaa niihin suhdanteisiin, joita yhteiskunnassa vallitsee.

Haluan viitata siihen, että esimerkiksi tällä hetkellä asuntotuotannolla pyritään vaikuttamaan myös suhdanteisiin eli budjetin sisällä sosiaalisen asuntotuotannon varoja ollaan voimakkaasti leikkaamassa. Tämä johtuu siitä virhearviosta, että jokin aika sitten todettiin, että on tapahtumassa ylikuumenemista, jonka takia on rajoitettava rakentamista lähinnä kasvukeskusten alueilla.

Mielestäni tämä arvio on virheellinen. Olisi lähdeittävä siitä, että tällä hetkellä, kun vaikuttaa siltä, että asuntopula kasvukeskuksissa, mutta myös muualla valtakunnassa, on aika huomattava, olisi pystyttävä satsaamaan siihen, että tällaista sosiaalista asuntotuotantoa tapahtuisi, joka hillitsisi asuntojen vuokrien nousua ja myös

asuntojen hintojen nousua. Tällä hetkellä olemme todella tilanteessa, että esimerkiksi Helsingin seudulla asuntojen hinnat ja vuokrat ovat nousse-
massa liian korkeiksi sen vuoksi, että täällä ei ole tarpeeksi tarjolla asuntoja lähinnä vuokra-asuntojen osalta. Tämä näkyy valtakunnassa myös opiskelijoitten suhteen, eli oppilասasunnoista myös näyttää olevan merkittävästi pulaa.

Näihin asioihin valiokunta halusi puuttua sillä tavalla, että halusimme mietinnössä korostaa sosiaalisen asuntorahoituksen merkitystä ja sitä, että Aralla on olemassa toimintaedellytykset myös jatkossa.

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! Minusta on erittäin hyvä, että ed. M. Koski otti esille Asuntorahaston tilanteen. Asuntorahaston osaltahan on tapahtunut ratkaisevia muutoksia siten, että aiemmin Asuntorahaston määrärahoja rahoitettiin valtion vuosittaisen budjetin osalta. Samoin, kun muodostettiin oma Asuntorahasto, sen korkotuotot ovat menneet tavallaan kattamaan ja lisäämään sen pääomaa.

Nyt halutaan kuitenkin tehdä ratkaiseva muutos valtion rahastojen suhteen ja siirtää ei ainoastaan Asuntorahaston, vaan myös muiden rahastojen korkotuotot valtion kassan piiriin. Pitkällä tähtäimellä voi sanoa, että tämä on tietynlainen uhka sille, minkälaista valtion tukemaa asuntotuotantoa voidaan tulevaisuudessa harrastaa. Niin kauan kuin tietyt lainakertymät jo toteutetuista osuksista ovat kerääntymässä rahastoon, tilanne on hallittavissa, ja niin kauan kuin pystytään Asuntorahaston omasta toimesta arvopaperistamisella järjestämään rahaston lisävaroja, asia kyllä hoituu. Mutta pitkällä tähtäimellä, sanotaan, varmasti viiden vuoden sisällä, joudutaan uudestaan miettimään sitä, miten Asuntorahaston tulevaisuus on järjestettävissä.

Yhtenä keskusteluissa jo esille nousseena piirteenä on se, että on tavallaan muodostunut kaksi koulukuntaa: toinen koulukunta, joka kannustaa niin sanottua tuotantotukea, ja toinen koulukunta, joka korostaa asumistukea. On esiintynyt paljon ääniä, jotka sanovat, että itse asiassa valtion tulisi kokonaan luopua asuntotuotannon tukemisesta ja kohdentaa tuki suoraan asukkaalle. Minusta asiaa on syytä tarkastella hieman enemmän.

Ne, jotka näkevät tuotantotuen kielteisenä, lähtevät siitä, että se on tavallaan rakentajalle, rakennuttajalle menevää omaisuutta eikä siten kohdennu itse asukkaaseen. Toisaalta tässä on paljon virheajattelua. Jos ajatellaan, ketkä saa-

vat Asuntorahaston valtion lainoittamaa rahaa, ne ovat niin sanottuja yleishyödyllisiä yhteisöjä, joko kuntien, seurakuntien tai vuokralatotuotantoon erikoistuneiden yhtiöiden osuuksia. Täytyy muistaa, että näitä kohtaan on Valtion asuntorahaston toimesta ehdoton hintavalvonta, joka on esimerkiksi tehnyt sen, että jollain tavalla on pystytty vaikuttamaan siihen, minkälaiseksi asuntojen hintakehitys ja rakentamisen hintakehitys on muodostunut. Esimerkiksi viimeaikaisen tuotannon osalta voidaan arvioida, että valtion säästöt itse asiassa ovat yli miljardi-luokkaa, melkein lähentelevät 2:ta miljardia markkaa juuri sen ansiosta, että rakentamisen hintatasoa on pystytty säätelemään.

Rakentamisen hintatason säätely on myös suorassa suhteessa siihen, minkälaiseksi asuntojen hintataso ja vuokrataso muodostuvat. Täten valtion rahoittamassa tuotannossa myös vuokrataso on pystytty pitämään jonkinlaisissa järj-
vissä puitteissa.

Samanaikaisesti on esitetty, että jos siirryttäisiin asumistukijärjestelmään, sen mukaisesti asukkaat tavallaan maksaisivat sitä tukea, jota nyt maksetaan hintatuen yhteydessä. Tässä on se heikkous, että jos ajatellaan, että silloin, kun se maksetaan tuotantotuen yhteydessä, valmistuva asuntokanta tulee pysymään eli se tulee kattamaan myös monia vuokra-asuntoja ja vuokralaiskiertoa ja sillä tavalla myös uustuotantoa, eli se potti, joka pystytään pitämään niin sanotussa kohtuuhintaisessa vuokratasossa, on erittäin merkittävä.

Sen sijaan, jos lähdetään siihen, että annetaan suoraan tuki asukkaalle, se muodostuu siltä pohjalta, että asukas tavallaan kuukausittain tuen saa, mutta se ei ole ikään kuin millään tavalla säilyttämässä itse vuokralokantaa. Siinä mielessä sillä on kielteisiä vaikutuksia, jos mietitään vähän sitä, kuinka pitkällä tähtäimellä vuokra-asuntoja halutaan yhteiskunnan toimesta tarjota.

Toiseksi, kaikissa laskelmissa, mitä on tehty, vaikka on uusia eri rahoitusmuotoja tullutkin, sitä, minkälaiseksi uusissa muodoissa hintataso tulisi muotoutumaan, on esimerkiksi pääkaupunkiseudulla hintatasoksi arvioitu 70—120 markkaa neliöltä. Kenellä on varaa maksaa sellaisia vuokria? Erittäin harvalla. Toisekseen, minun mielestäni ei olisi mitään järkeä siinä, että valtio lähtisi tätä tukemaan, koska on aivan selvää, että jos mentäisiin pelkkään asukkaan tukemiseen, se vyöryisi hintoihin. Tavallaan silloin omistajat voisivat toista kautta ottaa valtiolta

pottia. Kun ne jo nyt ottavat varoja siihen, että asunnot pysyvät, niin tulevaisuudessa se olisi vain tietynlainen lisä, minkä he voivat valtiolta ottaa.

Siinä on myös se tekijä, että jos mennään suoraan kansalaisen asumistukeen, silloin nämä rahat olisivat kaikki myös budjettirahoitusta.

Samassa yhteydessä täytyy muistaa myös se, että asumistuen osalta on tietty kattoraja. Tällä hetkellä tällaisen asunnon vuokra saa olla keskeisellä Helsingin alueella korkeintaan noin 50 markkaa neliö, jotta asunto hyväksytään tuen piiriin. Eli tämä pelkkään asukkaan tukeen siirtävä järjestelmä toisi paljon kielteisiä ilmiöitä.

Toisekseen minusta tämä on muistettava myös siinä suhteessa, että aina tulee olemaan niitä henkilöitä, jotka eivät millään muotoa pääse kalliimman asunnon omistajaksi tai edes vuokralle.

Jos ajatellaan, että yhteiskunta huolehtisikin vain kaikkein heikoimmassa asemassa olevista eli järjestäisi heille vuokra-asunnon, siitä on kielteistä heti seurauksena se, että jos nyt ajatellaan, että puhutaan sekrekoitumisesta tietyillä asuntoalueilla, niin sen jälkeen tämä kehitys olisi vielä huonompaa ja vielä kielteisempää.

Summa summarum: jos ottaa yhteen tämän kaiken, pidän erittäin merkittävänä sitä, että valtion taholta linjataan jatkossakin siten, että Asuntorahaston toiminta turvataan ja käytetään niitä elementtejä, joita tällä hetkellä on koko asumisen osalta.

P u h e m i e s : Äskeiseen puheenvuoroon viitaten haluan muistuttaa, että tässä lakiehdotuksessa ehdotetaan, että Valtion asuntorahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoille ei maksettaisi enää korkoa. Kehotan seuraavia puhujia kiinnittämään huomiota tähän asiaan.

Ed. V i i t a n e n : Kiitos opastuksesta, arvoisa rouva puhemies!

Totean alkuun, että mielestäni ed. Tarja Kautto joka tapauksessa piti äärimmäisen hyvän ja perustellun puheenvuoron tärkeästä asiasta. Olen hänen kanssaan täsmälleen samaa mieltä juuri tämän lakiesityksen tietyistä pitkän tähtäimen uhasta, joka siinä saattaa olla sisällä. Liekö tämäkin nykyaikaista ideologista tuppaamista tiettyyn suuntaan kehityskulkua?

Itse kuuluun ehdottomasti siihen koulukuntaan, joka pitää tuotantotukea äärimmäisen tärkeänä myös jatkossa näillä perusteluilla, mitä juuri äsken asiasta esitettiin.

Se, minkä haluaisin myös tässä yhteydessä todeta ja minkä vuoksi oikeastaan puheenvuoron pyysinkin, on mielestäni se hyvin tärkeä seikka, että tämän lakiesityksen yhteydessä valiokunta oli yksimielinen, katsotaan salin mille puolelle tahansa, siitä että sosiaalista asuntotuotantoa tarvitaan edelleen. Tämä on hyvin merkittävä seikka, koska kuitenkin olen ollut havaitsevinani, että viime aikoina tietyn ministeriön virkamieskunnassa on saattanut olla jopa ideologisia näkemyksiä siitä, että sosiaalinen asuntotuotanto ei olisi toivottavaa tai hyvää jatkossa.

Ed. T e n n i l ä : Rouva puhemies! Toivon, että sallitte minun käyttää lyhyen puheenvuoron ympäristövaliokunnan mietinnössä olevasta kannanotosta valtion asuntotuotannon tarpeeseen ylipäättään.

Minä näen, että uusliberalismi taas kurkistlee tässä maassa. Viimeisin näyttö siitä on juuri valtiovarainministeriön tunnettu esitys siitä, että valtio vetäytyisi asuntotuotannosta pois. Minusta on erittäin hyvä, että ympäristövaliokunta kiinnittää tähän asiaan huomiota, koska sehän on tässä talossa se valiokunta, joka asuntotoimintaa ja asuntotuotantoa käsittelee ja jonka velvollisuutenakin on tietysti olla ottamassa kantaa myös hallinnon taholta tuleviin esityksiin.

Kiinnitän kuitenkin huomiota siihen, että tällainen linjanveto, josta nyt varoitellaan ympäristövaliokunnan kannanotossa, valtion asuntotuotannon supistamisesta, on valitettavasti kyllä ollut menossa jo käytäntöön useamman vuoden ajan. Tähän vain lyhyesti muutamat luvut, jotka kertovat paljon.

Viime vuonna aravalaina- ja korkovaltuudet olivat 9,6 miljardia markkaa, tänä vuonna ne ovat 7,5 miljardia markkaa, ja ensi vuoden budjetissa ne ovat enää 6,9 miljardia markkaa. Supistus on kahdessa vuodessa lähes kolmannes eli 30 prosenttia. Sitä paitsi ensi vuoden lainavaltuuksista merkittävä osa, 2 miljardia markkaa, aiotaan jäädyttää ja on vapautettavissa mahdollisesti käyttöön vain hallituksen erillisellä päätöksellä.

Minusta on erittäin hyvä, että kiinnitetään huomiota siihen kovaan linjanvetoon, jonka valtiovarainministeriö salaisessa kannanotossaan, joka Demari-lehdessä oli julkistettuna, esittää. Mutta kyllä minusta tähän hiipivään uusliberalismiinkin pitää kiinnittää huomiota, jota vie-dään käytäntöön budjettipäätöksillä.

Ed. L a a k s o : Rouva puhemies! Kun ympäristövaliokunta totesi, että valtion tukema asuntotuotanto on myös jatkossa välttämätöntä, se oli nimenomaan vastaus ajankohtaiseen keskusteluun, jonka valtiovarainministeriön virkamiesten valmisteleman ja salaiseksi luonnehditun asiakirjan julkistaminen toi mukanaan.

Ongelmahan tässä on se, että kun vielä viime vuonna valtio tuki asuntotuotantoa siten, että kyettiin rakentamaan 20 000 uutta asuntoa, niin ensi vuonna, mikäli valtion budjettiesitystä ei muuteta, valtion tukema uusi asuntotuotanto putoaa 10 000:een. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että kun esimerkiksi pelkästään pääkaupunkiseudulla on yli 100 000 ihmistä asuntojonossa, niin tämän kaltainen kehitys vie tilannetta entistä huonommaksi. Tästä syystä ei voi olla oikein se, että hallitus leikkaa asuntotuotantomäärärahoja 600 miljoonalla markalla. Ainakin omalta osaltani tulen jo tässä yhteydessä toteamaan, että valtion budjettiesitys tarvitsee muutosta, jotta pääkaupunkiseudulla ja myös muulla Suomessa oleva akuutti asuntopula voidaan asteittain korjata.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Tämä korkoperusteen poistaminen, josta tässä on puhe, saattaa olla tietynlainen lähtölaukaus sen suunnitelman toteuttamiselle, joka valtioneuvoston taholta on tullut ulos, toisin sanoen sen, että sosiaalinen asuntotuotanto ajetaan alas.

Minä olen kirjallisessa kysymyksessäni kysynyt tätä asiaa valtioneuvostolta ja samalla kysynyt, kun puhutaan opiskelijoiden ja köyhien pitämisestä viimeksi tässä asuntotuotannossa mukana, kuka on Suomessa köyhä. Valtioneuvosto ei pystynyt vastaamaan, kuka on köyhä. Toisin sanoen se on menettänyt otteensa köyhiin. Viimeksi hallituksen puolella vasemmistoliitto oli köyhän asiassa, mutta se kävelee nykyisin kokoomuksen käsikynkässä. Näin ollen köyhät ovat menettäneet vallan asiantuntijahallituspiireissä. Kukaan ei enää tiedä, ei hallitukseen, kuka on köyhä ja kuka ei.

Ed. U o t i l a : Arvoisa rouva puhemies! Kun käsittelyn pohjana on kuitenkin ympäristövaliokunnan mietintö ja kun tässä mietinnössä on hyvin monta kappaletta, jotka koskevat Asuntorahaston ja sen hoitaman asuntopolitiikan tarvetta tässä maassa, toivon, että muutaman sanan tässä yhteydessä voi asuntopolitiikasta lausua.

Asuntorahastolla on todella tärkeä merkitys

asuntopolitiikan suuntaajana. Se on kaikissa olosuhteissa säilytettävä.

Yhdystilivarojen koronmaksusta valiokunta toteaa, että tämä ei sinällään Asuntorahaston tulevaisuutta vaaranna, mutta korostaa kuitenkin huolta Asuntorahaston tulevaisuudesta pitimmällä aikavälillä.

Kun täällä on jo viitattu asuntotilanteeseen, asuntopulaan ja ensi vuoden budjettiin sisältyviin asuntomäärärahoihin, täytyy tähän kritiikkiin toki yhtyä.

Myös asumiskustannukset ovat nousseet hyvin voimakkaasti, ja muun muassa keskimääräiset neliövuokrat ovat kaksinkertaistuneet tällä vuosikymmenellä. Kun ylikuumenemisestä puhutaan, ylikuumenemistä on myös se, että kun asunnoista on pulaa, niin vuokrat nousevat, koska kysyntä ylittää vuokra-asuntojen tarjonnan.

Ensi vuoden budjetissa Asuntorahastolle annetut valtuudet ovat liian pieniä. Tässä mielessä, kun viime päivinä on hyvin paljon puhuttu siitä, kuka tukee ketäkin ja onko muun muassa pääministeri Lipposella riittävästi tukea, niin kun hän viime viikon torstaina Yleisradion A+ -ohjelmassa totesi, että asuntomäärärahoja ja asuntotuotannon määrää on arvioitava uudelleen ensi vuoden osalta aiemmin suunnitellusta, niin kyllä tässä asiassa häntä tuen.

Uskon ja toivon todella, että valtiovarainvaliokunta ja eduskunta pystyvät myös asuntotuotantomäärärahoja lisäämään ja vapauttamaan kaikki valtuudet heti vuoden alusta käyttöön ja sillä tavalla turvaamaan lisää asuntoja kansalaisille, jotka todella kovasta asuntopulasta kärsivät varsinkin niissä kasvukeskuksissa, jotka voimakkaan väestönkasvun kautta koko ajan kasvavat.

Ed. H u o t a r i : Arvoisa puhemies! Valiokunnan yksimielisessä mietinnössä on aivan oikea linjaus siitä, että sosiaalista asuntotuotantoa tarvitaan Suomessa. Mietinnössä on todettu myös Asuntorahaston suhdannepoliittinen rooli ja puskurirooli. Nämä huomiot ovat mielestäni myös tärkeitä.

Haluaisinkin nostaa yhden uuden näkökulman vielä tähän. Vaikka pääkaupunkiseudulla ja isoissa kaupungeissa on asuntopula, niin Asuntorahaston toiminnalla on tärkeä merkitys myös koko maan asuntotuotannon kannalta. Ehkä joillakin tahoilla ajatellaan, että siitä voitaisiin luopua ja siirtyä asumistukiperusteeseen. Aina-kaan muualla maassa tämä malli ei missään tapauksessa mielestäni olisi järkevä.

Ed. P e h k o n e n : Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan mietinnön lopussa on hyvä painotus, että Asuntorahasto säilyisi edelleen ja sen toiminta turvattaisiin. Se on hyvä asia.

Mutta itse asia eli tämä, maksetaanko korkoa yhdystilillä olevalle rahalle. Vastaava ehdotusahan oli Valtion eläkerahaston yhteydessä. Vastustin siinä koron poistamista ja olen samaa mieltä johdonmukaisuussyistä, että myöskään tässä ei tule korkoa poistaa.

Korkoahan arvioidaan 40—50 miljoonaa markkaa vuosittain tulevan, ja kyllä vanha sananlasku, että rikka rokassa lisänä, pätee edelleenkin.

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! Tietysti tämä keskustelu on osittain periaatteellista nimenomaan Asuntorahaston kohdalla. Mutta joka tapauksessa se tietää myös Asuntorahaston kohdalla vuositasolla useita kymmeniä miljoonia markkoja. Kun katsotaan tämän lain vaikutusta jatkossa, niin sillä on aivan selkeitä vaikutuksia koko Asuntorahaston käytön ja yleensä tulevaisuuden osalta.

Siinä mielessä haluaisin vielä painottaa sitä asiaa, että todella tuotantotuen merkitykseen vaikuttaa myös se, miten tässä yhteiskunnassa hoidetaan ihmisten asioita, hoidetaanko vain niiden asioita, jotka ovat kaikista heikoimmassa asemassa, eli katsotaanko, että heillä on oikeus asumiseen. Mutta mitä teemme sille laajalle joukolla, joka kuitenkin on siinä tilanteessa, ettei missään tapauksessa pysty hankkimaan omaa asuntoa? Nimenomaan näiden ihmisten kohdalla valtion asuntotuotanto, joka on kohtuuhintaista ja joka on pysyvässä käytössä, antaa terveellisen, luotettavan ja turvallisen asumisympäristön ja asumispohjan.

Minä näen myös, että asumistuki, joka kohdistuu yksilöihin, on erittäin hyvä ja merkittävä, mutta se on itse asiassa meidän järjestelmäämme täydentävä. Se tulee yksittäistapauksissa vielä ihmisen avuksi. Jos hän ei pysty jostain syystä edes tuetussa vuokra-asunnossa maksamaan vuokria, niin kuin usein on työttömyyden takia käynyt, silloin yksilöä tuetaan, mutta tuetaan myös niitä yksilöitä, joilla on oma asunto ja jotka joutuvat jostain syystä vaikeuksiin.

Valtion politiikka lainavaltuuksien osalta vaikuttaa ratkaisevasti siihen, miten tuotantoa harjoitetaan. Olen samaa mieltä, että ensi vuoden budjetin osalta sitä on syytä tarkastella uudelleen.

Ed. L a a k s o : Rouva puhemies! On aivan totta se, että pääministeri Lipponen viime viikolla piti välttämättömänä sitä, että valtion asuntotuotantoa lisättäisiin. Mutta kun asiaa tiedusteltiin häneltä eilen, vastaus olikin hyvin paljon epämääräisempi kuin julkisuudessa A+ :ssa esitetty kannanotto.

Vaikuttaa siltä, että politiikassa edetään vaalien lähestyessä kahta raidetta: on julkinen raide, jossa luvataan valtion lainoittaman asuntotuotannon lisäämistä, mutta sitten on tämä käytännön työ, joka tapahtuu eduskunnassa. Täällä ei ole tapahtumassa minkäänlaista liikahdusta valitettavasti ennen kaikkea kokoomuksen piirissä, jotta valtion lainoittamaa asuntotuotantoa voitaisiin lisätä. Kysymys on määrärahoista, lisätäänkö niitä vai ei.

Ymmärrän, että valtiovarainministerillä ja kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtajalla on nyt keskustelu Sundqvist-asiasta, mutta nyt me puhumme täällä valtion lainoittamasta asuntotuotannosta. Siinä asiassa ei näytä kokoomuksen taholta tapahtuvan yhtään mitään. Se merkitsee sitä, että lupaukset ovat lupauksia, käytännön politiikka on jotain aivan toista.

Ed. T i u s a n e n : Arvoisa rouva puhemies! Ympäristövaliokunnan näkökulmasta on tärkeätä, että tämä keskustelu on täällä tänään käyty. Kun valiokunta hyväksyi tämän hallituksen esityksen, se todella liitti oman kannanottonsa perusteluihin maininnan siitä, että Asuntorahaston toiminta tulee turvata jatkossakin. Se on osa sitä keskustelua, jota julkisuudessa on käyty sosiaalisen asuntotuotannon tarpeesta ja välttämättömyydestä. Sitä on täällä perusteltu hyvin opiskelija-asuntojen kannalta, köyhien ihmisten kannalta ja yleensä suomalaisten kannalta.

Kun tässä salissa oli valtiovarainministeri ja hän ed. Laakson puheenvuoron aikana puisteli päätään siihen suuntaan, että ei lisättäisi näitä määrärahoja, viittaa siihen, että asia on tällä hetkellä valtiovarainvaliokunnan käsissä. Toivon, että siellä asiaan reagoidaan.

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! Haluaisin todeta sen, että tietysti jokaiseen asiaan voidaan heittää vaikka minkälaista lientä lisää ja sotkea asioita keskenään, mutta itse asiassa tässä on kysymys siitä, miten rakennetaan ja miten paljon rakennetaan. On totta kai myös seurattava rakennuskustannusten kehitystä ja niiden puitteisissa myös valtion tuotantoa on pakko tarkastella, koska valtion tuotannolla on nimenomaan myös

se merkitys, että se toimii myös yksityisen sektorin hintoihin heijastuvana tekijänä. Jos sinne kaadetaan vain rahaa ja lisätään tuotantoa välittämättä siitä, mikä on kustannustaso, on selvää, että silloin karkaa koko rakennussektorin kustannustaso taivaisiin.

Ed. L a a k s o : Rouva puhemies! Ed. Kautto käytti puhujakorokkeelta hyvän puheenvuoron, johon voin suurin piirtein kokonaisuudessaan yhtyä, mutta täytyy kyllä nyt sanoa, että tämä argumentti valtion lainoittaman asuntotuotannon vaikutuksesta hintatasoon on sama, jota valtiovarainministeri käytti nimenomaan budjettiriihen yhteydessä. Tämä argumentti on osoittautunut nyt virheelliseksi. Nämä kustannukset eivät ole nousussa lainkaan sillä tavalla kuin vielä niin sanotun ylikuumenemiskeskustelun aikana väitettiin.

Toinen väite, joka silloin esitettiin, oli se, että niin sanottu kovanrahan asuntotuotanto kompensoi sen, että valtion lainoittamaa asuntotuotantoa vähennetään. Nyt meillä on uudet tilastot, jotka osoittavat, että tänä vuonna vapaarahoitteinen asuntotuotanto ei suinkaan lisääny sillä tavalla kuin on odotettu eikä kompensoi sitä pudotusta, joka tänäkin vuonna valtion lainoittamassa asuntotuotannossa tapahtuu.

Se, mitä tarvitaan, on lisää rahaa valtion lainoittamaan asuntotuotantoon. Tässä salissa tullaan vielä tästä asiasta äänestämään. Silloin punitaan ne puheet, joita nyt esitetään, kannattameko me vai emmekö nannata asuntopulan poistoa ja ennen kaikkea vuokra-asuntotuotannon nostamista.

Ed. U o t i l a : Arvoisa rouva puhemies! Pari sanaa suhdanteista. Suhdantetilanne on todella muuttunut siitä keväästä, kun budjetin perusteita luotiin ja yleistä suhdantetilannetta ja ennen kaikkea rakennusalan suhdantetilannetta arvioitiin. Pääkaupunkiseudulla vuoden ensimmäisen seitsemän kuukauden aikana myönnetty kerrostaloasuntojen rakennusluvut ovat romahtaneet 40 prosenttia viime vuodesta. Rakentamiskustannukset ovat laskeneet, nousuvauhti on taittunut heinäkuun 2,3 prosentista alle 2 prosenttiin syyskuussa, eli mikä suhdanteet ovat todella muuttuneet. Minusta pääministeri on aivan oikeassa siinä, että suhdanteiden muuttuminen antaa aihetta tarkastella ensi vuoden asuntotuotantomäärää ja -määrärahoja uudelleen.

Täytyy toki muistaa se, kun valtiovarainministeri ravisteli päätään, että Asuntorahaston

myöntämisvaltuudethan eivät ole budjettikysymys siinä mielessä, että ne heilauttaisivat budjetin tasapainoa, vaan rahoitus tulee muualta. Päinvastoin mitä enemmän rakennetaan, mitä enemmän Asuntorahastolle myönnetään myöntämisvaltuuksia, sitä enemmän valtio saa arvonlisäverotuloja, sitä enemmän valtio säästää työttömyysmenoissa, ja monella muullakin tavalla merkitys on valtiontalouden kannalta myönteinen.

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että ed. Uotila jo vastasi ed. Laaksolle, joka on hiustenhalkomisen mestari. En tosiaan väitänytkään sitä, että nyt olisi hintakehitys vielä nousussa, vaan puhuin hintatason vaikutuksesta yleensä sekä aravatuotantoon että myös muuhun asunto- ja rakennustuotantoon, eli kyllä kaikkea pitää kuitenkin kokonaisuutena katsoa eikä väitellä katsoen näitä poikkeuksia.

On todella, niin kuin ed. Uotila sanoi, että kustannuskehitys on todella muuttunut tämän kevään ja kesän aikana siitä, kun budjettiin alustavia laskelmia tehtiin. Tilanne on kovin toisen näköinen. Nimenomaan se antaa mahdollisuuden tarkastella asiaa uudestaan. Voin sanoa, että asia on jo otettu huomioon ympäristövaliokunnassa, jossa meidän ryhmämme oli esittämässä, että korjaus tehtäisiin. Se on nyt valtiovarainvaliokunnan handussa, mitä tehdään.

Ed. E l o : Puhemies! Uskon, että ainakin kaikki vasemmistolaiset kansanedustajat ovat siitä samaa mieltä, että valtion lainoittamaa asuntotuotantoa tarvitaan, sitä on tarvittu, se on ollut hyödyllistä. Kiinnittäisin huomiota pariin näkökohtaan.

Viime vuoden aikana on tehty päätöksiä siitä, että asuntomäärärahat valtion osalta sijoitetaan lähinnä niin sanottuihin kasvukeskuksiin. Se on omalla tavallaan perusteltua, koska muuttoliike on todella suuntautunut kasvukeskuksiin. Mutta toisaalta, puhemies, sillä on myöskin hyvin haitallisia vaikutuksia muuttotappioalueille. Se edelleen kiihdyttää muuttotappioita, koska siellä ei ole sopivaa sosiaalista asuntotuotantoa, uutta tuotantoa, käynnissä, ja se vaikuttaa myös työllisyyteen.

Olen iloinen siitä, että on tullut esille näkökohta, joka liittyy aivan uuteen taloustilanteeseemme, jossa kasvu on selvästi hiipumassa. Nyt valtiovarainministeriö tulee esittämään uuden arvon siitä, mikä kasvu tulee olemaan. Tämä antaisi mahdollisuuden minun mielestäni nimen-

omaan siihen, että me elvyttäisimme asuntotuotantoa, mikä on työllisyyden kannalta tärkeää. Tässäkin mielessä todella on tärkeää, että asiasta tänään keskustellaan.

Ed. Viitanen: Arvoisa rouva puhemies! Ehkä yksi täydennys vielä tähän asiaan, kun täällä puhuttiin vapaarahoitteen asuntotuotannon mahdollisesta kompensatiosta ja siitä, voisiko se kompensoida ihan faktisesti niin, että se kasvaisi. Kaikki varmasti tietävät, että tuleva asuntotuotannon kasvu vapaarahoitteisella puolella ei tavoitelukuja vastaa.

Toinen tärkeä seikka, joka tässä aina täytyy muistaa, kun puhutaan kompensatiovaikutuksesta, on tietenkin se, että vapaarahoitteen asuntotuotanto ei myöskään pysty korvaamaan sosiaalista asuntotuotantoa siinä mielessä kun puhutaan ihmisten todellisesta tarpeesta tänä päivänä, todellisesta halusta valita itselleen asunto. Meillä ympäristövaliokunnassa asiantuntija kertoi muun muassa siitä, että kasvukeskuksiin, kuten Tampereelle, mistä itse olen kotoisin, pääsääntöisesti muuttaa nimenomaan nuoria ihmisiä, nuoria perheitä, opiskelijoita, ja heillä käytännöllisesti katsoen ei ole halua eikä mahdollisuutta valita välttämättä asuntoa vapaarahoitteisilta markkinoilta.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Kun olette sallinut tämän laajan keskustelun tästä asiasta, niin haluan vielä huomauttaa, että täällä ovat etupäässä olleet äänessä hallitusryhmien edustajat, jotka ovat puhuneet kauniilla sanoilla sosiaalisen asuntotuotannon ylläpitämisestä ja eteenpäinviemisestä. Kuitenkin tämän valtioneuvoston aikana on tullut esille muistio, jossa on suunniteltu koko sosiaalisen asuntotuotannon alasajoa. Se on tehty virkamiehen syyksi mutta tiedetään varsin hyvin, että tänä päivänä kaikki tehdään virkamiehen syyksi sen jälkeen, kun ministerin häntä on jäänyt oven väliin.

Mitä te sanotte siitä, että teidän hallituksenne taholta on tullut muistio, jossa halutaan sosiaalinen asuntotuotanto ajaa alas, ja nyt te kauniisti puhutte täällä, ylevästi, miten sitä nostetaan ylös ja ajetaan eteenpäin?

Ed. Prusti merkitään läsnä olevaksi.

Ed. Kautto: Arvoisa puhemies! Haluaisin hieman täydentää ed. Aittoniemelle. Ensinnäkin

lamavuosien aikana ainoa rakentaminen, jota asuntotuotantopuolella tapahtui, oli valtion rahoittamaa, ja ellei sitä olisi ollut, voi sanoa, että meillä olisi käytännössä mennyt koko asuntotuotanto nurin, koska tosiaan vapaarahoitteista rakentamista ei tullut. Mitä tulee siihen, millä tavalla näitä asioita viedään eteenpäin, kyllä niitä viedään eteenpäin siltä pohjalta, että Asuntorahasto tukimuotona elää, jos se meistä riippuu millään tavalla.

Sitten oli väite, että joku yksittäisen virkamiehen tekemä muistio olisi hallituksen esitys. Kehotanpa lukemaan asiaa vähän uudestaan. Se on todella yhden virkamiehen oma mielipide, joka liittyy kokonaiselvitykseen, joka on ympäristöministeriössä vielä tekeillä, ja siihen ei ole ollut sen paremmin ministerillä kuin hallituksellaan tähän mennessä osaa eikä arpaa.

Ed. Viitanen: Arvoisa rouva puhemies! Tässä vaiheessa tietenkin voisi todeta, että oliko se Mauno Koivisto vai kuka, joka sanoi, että ei saisi provosoitua, kun provosoidaan, ja tiedän kyllä, että ed. Aittoniemi ehkä hieman tarkoitushakuisesti hakee sitä, että me täällä hallituspuolueiden puolella ärsyyntyisimme hänen puheenvuoroistaan. Tietenkään siihen siinä suhteessa ei olisi edes syytä, koska tiedämme varmasti, että ed. Aittoniemi hieman tahallisesti vääristelee asioita.

Jos puhutaan asuntotuotannosta ja sosiaalisen asuntotuotannon merkityksestä, kyllä mielestäni tämä hallitus sen asian kannalta on huomattavasti turvallisempi vaihtoehto kuin esimerkiksi olisi edellinen hallitus tai puhdas porvarihallitus, jonka ideologiaa hyvin pitkälle vastaa se, että okei, markkinavoimat huolehtivat kaikesta.

Sen sanoisin vielä tästä muistiosta, että kyllä ed. Aittoniemi varsin hyvin tietää, että se on yksittäisen virkamiehen hengentuote. Valitettavasti hän sattuu olemaan sitä mieltä, mutta ed. Aittoniemi varmasti muistaa myös hyvin sen, että muun muassa asuntoasioista vastaava ministeri Mönkäre välittömästi sanoutui irti kyseisestä muistiosta ja varmasti sanoudumme me kaikki muutkin.

Ed. Laakso: Rouva puhemies! On tietenkin mielenkiintoista, että täällä keskustellaan jostakin muistiosta, jossa ehdotetaan valtion tukeman asuntotuotannon lopettamista. Mutta kyllä kai meidän itse kunkin täytyy katsoa, mitä tässä on tapahtunut. Ed. Viitanen, kyllä minua

tietenkäin miellyttää se into, jolla te puolustatte tämän hallituksen asuntopolitiikkaa, mutta kun me katsomme lukuja, niin viime vuonna valtion lainoittama asuntotuotanto oli 20 000 uutta asuntoa. Tänä vuonna luku putoaa 12 500:aan, ja ensi vuonna se putoaa 10 000:een.

Eli kyllä tässä täytyy ed. Aittoniemen tapaan asettaa kysymys, että vaikka hallitus sanoo puolustavansa kyllä valtion lainoittamaa asuntotuotantoa, tapahtuuko kuitenkin juuri niin kuin kookoomuksessa toivotaan ja kuten nämä valtiovarainministeriön virkamiehet esittävät? Eli emme me vasemmistolaisina saa sulkea silmiämme siltä, mitä todellisuudessa tällä hetkellä tapahtuu. Tämä on tilanne, ja 600 miljoonalla markalla esitetään taas ensi vuonna määrärahavaltuuksien kaventamista.

Ed. E l o : Puhemies! Ed. Aittoniemi näyttää yhä useammin erehtyvän kannanotoissaan. Kun hän eilen täällä puhui eräästä lakiesityksestä, hän ei ollenkaan muistanut sitä, että koko lakiesitys oli jo käsiteltävänä valiokunnassa, ja nyt näyttää tässä asiassa, puhemies, myös, että hän todella sekoittaa pahasti näitä asioita. Mutta me tiedämme, että ed. Aittoniemi tahallaan meitä provosoi keskusteluun.

Puhemies! Mutta haluaisin parilla lauseella jatkaa vielä siitä minun mielestäni lisärahoituksen tarpeesta, jota me tarvitsemme ensi vuoden budjettiin ja nimenomaan, puhemies, työllisyyden näkökulmasta. Toivon myös, että kun näitä asioita valtioneuvostossa päätetään, nyt nimenomaan paitsi kasvukeskukset niin koko maan työllisyys otettaisiin erittäin tärkeäksi kriteeriksi. Tässä voin todeta, kun täällä esimerkiksi ed. Viitanen puhui Tampereen puolesta, että omassa vaalipiirissäni Porissa ja Raumalla meillä on todella suuri työttömyys, todella suuri tarve sosiaaliseen asuntotuotantoon, mutta rahaa ei vain ole annettu, koska kaikki on mennyt niin sanottuihin kasvukeskuksiin.

Ed. M. P o h j o l a : Arvoisa puhemies! Minusta on oireellista se, että tällaisia muistioita valmistellaan. Tosiasia on se, että sosiaalista asuntotuotantoa uhkaa alasajo, ja jotta näin ei pääsisi tapahtumaan, se edellyttää sitä, että hallituksessa ja eduskunnassa on sellaisia voimia, jotka pitävät sosiaalista asuntotuotantoa arvossa ja pitävät siitä kiinni. Ruotsissahan suoritettiin hyvin pitkälle menevä sosiaalisen asuntotuotannon alasajo, ja nyt on nähty, että tämä on ollut erittäin paha virhe ja sitä halutaan korjata.

Mielestäni ed. Laakso on siinä oikeassa, että tällä hetkellä talousarviossa osoitetaan aivan liian vähän rahoja sosiaaliseen asuntotuotantoon ottaen huomioon, mikä valtava tarve erityisesti täällä pääkaupunkiseudulla on. Tässä suhteessa hallituksen pitäisi parantaa politiikkaansa, ja panen toivoni tähän lisätalousarvioon, että siinä merkittävästi lisättäisiin määrärahoja sosiaaliseen asuntotuotantoon.

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! Minusta on erittäin ilahduttavaa, että ed. Laakso on yhtenä hallituspuolueen kansanedustajana sydämeään ajamassa sitä, että me saamme korjauksia asuntorahaston valtuuksiin ensi vuoden budjetin osalta.

Minun mielestäni pitääkin katsoa tätä kysymystä ensinnäkin siltä näkökohdalta, miltä näyttää koko rakentamisen sektori, asuntotuotannon sektori, miten se on jakautunut sisäisesti rakenteeltaan eli minkä tyyppistä tuotantoa on, ja ennen kaikkea yhtenä tavoitteena pitää olla sen, että valtion tukema asuntotuotanto olisi tasaisesti tietyn suuruista riippumatta siitä, mikä on vuosittainen virtaus mistäkin suunnasta. Mutta jos ajatellaan ihmisten kannalta, tasaisuus olisi kaikkein paras lähtökohta. Ehkä se voisi olla myös tietynlainen tasoittava tekijä, kun rakentamisen alueella tiedettäisiin, että jatkoa on tiedossa.

Ed. V i i t a n e n : Arvoisa puhemies! Ihan lyhyesti tavallaan vastaukseksi ed. Laakson puheenvuoroon.

Jos hän nyt joskus malttaisi pitää korvansa auki ja kuunnella sitäkin, mitä muut ihmiset ovat puhuneet näistä asioista, hän varmasti tietäisi, etten suinkaan ole fanaattisesti tai mitenkään naiivisti puolustellut viime vuosien hallituksen asuntopoliittista linjaa. Eduskunnan pöytäkirjoista ovat hyvin selkeästi luettavissa kaikki puheenvuorot, joita olen asiasta hyvin kriittiseen sävyyn käyttänyt. Siinä mielessä olen tyytyväinen, että olen saanut olla mukana muun muassa ympäristövaliokunnassa, joka valiokuntana on suhtautunut hyvin kriittisesti näihin asioihin ja edellyttänyt parannuksia. Olen myös mukana toivomassa juuri sitä, että valtiovarainvaliokunta osaltaan nyt tekee parannuksia tähän esitykseen.

Ed. K o k k o n e n : Arvoisa puhemies! Haluan vain lyhyesti todeta, että on hyvin selvää, että me tarvitsemme lisää asuntoja erityisesti pääkaupunkiseudulle. Täällä on useiden tuhan-

sien, ellei kymmenientuhansien asuntojen pula. Mutta ihmetyttää se, että vasemmalla huudetaan koko ajan valtiota apuun niin kiihkeästi subventioin ja sillä tavalla, että erityisesti valtio rakentaisi asuntoja.

Minusta meidän kannattaisi katsoa, mitä historiasta voimme oppia. Millä tavalla me edellisten suurten asuntopulien aikana pystyimme korjaamaan tilannetta? Silloin luotimme siihen, että säättämällä tietyiksi ajoiksi tällaiset investoinnit verovapaiksi saimme nopeasti aikaan asuntoja tähän maahan. Kannattaisi oppia historiasta myös jotakin.

Ed. H u o t a r i : Arvoisa puhemies! Ed. Kokkonen sanoi, että valtiota ei tarvita apuun asuntotuotannossa. (Ed. Laakso: Paitsi verohelpoituksissa!) Muistelen vain viime vuoden tilannetta, kun kannustinloukkutyöryhmän perusteella toimeentulotukeen tuli asumisen 7 prosentin omavastuu. Nimenomaan kokoomuksen tahdosta sen olisi pitänyt olla 20 prosenttia sen vuoksi, että nimenomaan köyhät ihmiset olisivat kiinnostuneet muuttamaan pienempiin asuntoihin, siis ne, joilla ei ole varaa maksaa korkeita vuokria. Tämänkin vuoksi tarvitaan sosiaalista asuntotuotantoa, sillä vapaarahoitteiselta puolelta ei löydy sellaista uusrakennustuotantoa, että niissä asunnoissa köyhät ihmiset pystyisivät asumaan. Toivon, että ed. Kokkonenkin puoltaisi sosiaalista asuntotuotantoa, jotta teidän tavoitteenne kannustinloukkutyöryhmässä toteutuisi.

Ed. K a u t t o : Arvoisa puhemies! Tässä on nyt vähän käsitteiden eroakin, kun ed. Kokkonen vaatii investointeja verovapaiksi ja näkee, että se ratkaisi ongelmat. Täytyy muistaa, että verovapauden joku maksaisi, ja sen maksaisivat veronmaksajat ja käytännössä palkansaajat, koska tällaiset investointiverovapaudet kuuluisivat taas sen piiriin, ketkä ovat niin sanottuja pääoman omistajia. Heidän verorasituksensa ei tälläkään hetkellä ole kovin korkea, se on vain 28 prosenttia, aika vähän, jos katsotaan, mitä yksittäiset ihmiset joutuvat veroa maksamaan. Silloin kyllä taas suosittaisiin paremmin voivia niiden kustannuksella, jotka joutuvat todella maksamaan suuria osuuksia asumisestaan.

Mitä tulee siihen, että huudetaan valtiota apuun, ei tässä kukaan sen kummemmin ole valtiota apuun huutanut, on vain todettu, että tietyn tuotannon osuuden on oltava aravapainotteista, jotta myös kokonaisuus olisi selkeä ja hyvä.

Mitä tulee siihen, ratkaisisiko se tilanteen esimerkiksi pääkaupunkiseudulla, niin eipä näy ratkaisevan. Tällä hetkellä olisi erittäin edullista rakentaa kovan rahan tuotantoa. Kaikella tavalla on katsottu, että se olisi ihan vertailukelpoista sen kanssa, että sijoitetaan arvopapereihin tai säästetään. Todella tämä valmius olisi olemassa ja ihmisiä olisi pilvin pimein myös tulossa näihin asuntoihin, jopa sellaisia, joilla olisi varaa maksaa korkeitakin vuokria, eli sosiaalinen tilaus on. Mutta jostain kumman syystä grynderit eivät ehkä ole niin hyväsydämiä, että he olisivat päättäneet ratkaista asuntopulaongelman.

Ed. U o t i l a : Arvoisa rouva puhemies! Ehkä pari kuukautta sitten ilahduin, kun näin eräessä iltapäivälehdessä näyttävän kirjoituksen ed. Kokkoselta, ja sen otsikko oli muistaakseni, että tarvitaan lisää vuokra-asuntoja. Mutta kun keinot ovat nämä, että valtion roolia halutaan vähentellä, ja samaan aikaan vedotaan siihen, että valtion tuella rakennettaisiin omistusasuntoja, niin täytyy muistaa, että vuosikymmenten aikana valtion tuesta itse asiassa suurin osa on kanavoitunut asuntopolitiikassa verovähennysten kautta omistusasumiseen.

Mitä tulee markkinoiden tilanteeseen ja siihen, että vapaarahoitteinen tuotanto ja vapaat markkinat hoitaisivat asuntotilanteen, sitähän nyt on odotettu ja kokeiltu vuoden parin ajan. Se ei ikävä kyllä ole toiminut, niin kuin ed. Kautto totesi. Sen vuoksi meillä on yli 60 000 asunnontahakijaa pelkästään pääkaupunkiseudulla asumisoikeus- ja vuokra-asuntojonoissa. Sen vuoksi meillä ovat ensimmäisen kerran Helsingissäkin opiskelijat joutuneet turvautumaan hätämajoihin. Yhteiskunnan on nyt todella aika puuttua asiaan ja lisätä asuntotuotantoa. Vapaarahoitteinen ja markkinavoimien tie on ikävä kyllä nyt kokeiltu ja huonoksi havaittu.

Ed. K o k k o n e n : Arvoisa puhemies! Olen pyrkinyt tiiviiseen ilmaisuun, etten veisi kovin pitkää aikaa. Se antaa aina näköjään aiheen väärinkäsityksiin.

En tarkoittanut nyt suinkaan sitä, että kaikki asunnot rakennettaisiin vain kovalla rahalla. Totta kai tarvitaan sosiaalista asuntotuotantoa, mutta kuulin vain, kun kuuntelin tätä keskustelua, niin kovin usein vedottavan siihen, että valtion pitää tehdä ja valtio, valtio, valtio. Täällä puhutaan kovan rahan sydäimestä. Mikä se valtion sydän on? Se olemme me. Mitä me olemme saaneet aikaan tällä alueella? Ei paljon muuta

kuin melua tyhjästä. Kannattaa katsoa tuloksia ja todeta, että aina kun on annettu verohelpoituksia, on kuitenkin saatu rakennetuiksi asuntoja. Se kai on tärkeintä, että niitä saadaan tehdyiksi.

Pääomatulojen verotus on oman messunsa arvoinen asia. Se ei ole ihan sellainen kuin optisesti näyttää pelkkien prosenttien valossa. On myös filosofinen kysymys hyvin pitkälle, mikä on yhteiskunnan maksamaa silloin, kun annetaan joitakin verohelpoituksia. Ei se välttämättä ole köyhien taskusta pois, niin kuin täällä aina halutaan kertoa.

Ed. Huotari totesi, että halutaan köyhät ihmiset ahdistaa asumaan yhä ahtaammin. Haluan vain kysyä: tiedättekö te, miten asuu akateemisesti koulutettu, velkaantunut, opintovelkainen, asuntovelkainen perhe? Ei yleensä koskaan niin väljästi kuin asumistukien varassa.

Ed. Kuosmanen: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityshän on erittäin yksinkertainen ja lyhyt. Hallituksen esitys lähtee siitä, että valtion keskuskirjanpidossa olevalle yhdistylille ei makseta korkoa. Tämä on hallituksen esityksen aihe. Keskustelu on todella rönsyillyt. Kukaan edustajista ei ole puhunut siitä, maksetaanko korkoa vai ei. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että kun valtion budjettivaroin rahaa siirretään Asuntorahastoon, niin tilille ei pidä maksaa korkoa.

Itse asiasta, kun tämä on ollut niin laaja-alainen keskustelu, totean, että vapaarahoitteinen asuntomuoto on paras Suomessa, jottei tarvitse käydä veronmaksajien kukkarolla. Toisin sanoen nyt, kun rahan korko on pankissa erittäin alhainen, niin sijoittajat ovat suuntaamassa sijoituskohteensa juuri asuntotuotantoon. Se edellyttää sitä, että vuokrasäännöstelyä ei tähän maahan uudelleen tule, vaan annetaan vuokran hinnan vapaasti määräytyä kysynnän ja tarjonnan mukaan.

Ed. Laakso on hyvin murheellinen tästä asiasta, että tänä vuonna rakennetaan 20 000 asuntoa, seuraavana vuonna vain 12 500 ja 10 000 Asuntorahaston rahoilla. Minusta suunta on oikea. Valtion kukkarolla ei pidä kaikessa käydä.

Vielä muutama sana Asuntorahaston rahoituksesta. Esimerkiksi Pohjois-Kymenlaaksossa on seitsemän kuntaa. Ensimmäisen kerran teimme kuntien kanssa sopimuksen, että kolme vuotta anotaan Asuntorahaston rahaa, niin että kaikki seitsemän kuntaa ovat mukana. Se merkitsi sitä, että saimme asuntorahaa 60 miljoonan sijas-

ta 100 miljoonaa tänä vuonna. Reuna-alueen kunnissa ei asuntotuotantoa tarvita, kun sieltä asukkaat ovat siirtyneet esimerkiksi Kouvolaan, jossa on erittäin paljon kysyntää. Näin saamme potentiaalivoiman keskuspaikkaan sen sijaan, että kaikki rahat menisivät Helsinkiin.

Ed. Laakso: Rouva puhemies! Valitettavasti kahden minuutin aika ei riitä kaikkien niiden virheiden oikaisemiseen, joita ed. Kuosmanen teki.

Tietenkään ensimmäisen kauden kansanedustajan ei välttämättä tarvitsekaan tietää sitä, että Valtion asuntorahaston rahat eivät tule valtion budjetista, mutta olisi ehkä tämän keskustelun yksi peruspilareita tietää se asia.

Toinen peruspilari olisi sellainen, että ei kannattaisi katsoa niitä lukuja, joita hallitus ilmoitti tänä vuonna valtion lainoittaman asuntotuotannon tulevan tuottamaan. Ed. Kuosmanen, jos luette budjettiesitystä sivulta 32, taloudellista liitettä, niin siellä kerrotaan, että tänä vuonna ei suinkaan valtio lainoita 20 000:ta asuntoa, vaan 12 500 tulee olemaan tuotanto. Siis tulee olemaan raju, noin 8 000:n pudotus viime vuodesta. Tämä pudotus jatkuu vielä ensi vuonna. Ensi vuonna rakennetaan valtion lainoittamina vain 10 000 asuntoa. Tällaiset perusasiat olisi, ed. Kuosmanen, hyvä ottaa selville, ennen kuin avaa suunsa.

Ed. Kaarto: Arvoisa puhemies! Minä jatkan siitä, mihin ed. Laakso lopetti.

Mitä tulee kovan rahan tuotannon elpymiseen, niin rakentaminen on aina sellaista, että se ei kovin nopeasti tapahdu, se täytyy tietysti muistaa. Mutta kyllä tällä hetkellä on jo tiedossa se, minkälaisia rakennuslupia on haettu. Se osoittaa sitä, että se tuotanto, joka on kovan rahan puolella lähtenyt liikkeelle, on enimmäkseen pientalovaltaista. Yli puolet siitä on omakotitaloja ja sen tyyppisiä. Lisäksi sijoittuminen on sellaista, että se ei vastaa siihen kysyntään, joka on kasvupaikkakunnilla eri puolilla maata, korostan, eri puolilla maata.

Mitä tulee ahtaasti asumiseen, niin se on ongelma koko Suomessa eli lähes kaikkien kohdalla. Ehkä sellaisilla viisikymppisillä, jotka asuvat omakotitalossa ja joilla on lapset poissa kotoa, on hyvin asiat, mutta ahtaasti asuminen verrattuna muihin Pohjoismaihin on meillä todella ongelma kaikilla tasoilla, kaikissa ryhmissä. Se, miten ed. Kokkonen asian näki, ei pidä paikkaansa.

Ed. P e h k o n e n : Arvoisa rouva puhemies! Täytyy pikkuisen nyt ystävälleni, ed. Kuosmaselle korjata asiaa. Puhuin nimenomaan koroista ja käytin summaa, että vuosittain korko tekee noin 40—50 miljoonaa. Se voi olla erään rakennuskohteen rahoitus. Kyllä pidän tärkeänä, että korko maksetaan.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksiktyiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 7 §, voimaantulosäännös, johdolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.58.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen